

MAL-VERKOSTON OHJAUSRYHMÄN KOKOUS

Aika: to 10.12.2020 klo 10.00 - 12.00

Paikka: Pidetään Teams etäkokouksena

Jäsenet:

Tapio Ojanen, apulaisjohtaja Väylä, pj
 Olli Voutilainen, erityisasiantuntija
 Kaisa Mäkelä, ympäristöneuvos, YM
 Lotta Mattsson, erityisasiantuntija, VM
 Tapio Ojanen, apulaisjohtaja Väylä
 Asta Tuominen, verkostojohtaja, Traficom,
 (Mervi Karhula, liikenneneuvos, LVM tiedoksi)
 Jarmo Lindén, johtaja, ARA
 Samuli Alppi, johtava asiantuntija, PirELY
 Anne Jarva, kehittämisspäällikkö Kuntaliitto
 Juha Pekka Vartiainen, kaavoituspäällikkö
 Joensuun kaupunki opintovapaalla, sijainen
 Juha Pasma
 Leena Rossi, kaupunkisuunnittelu- ja maankäyttöjohtaja
 Jyväskylän kaupunki
 Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö,
 Oulun kaupunki
 Mikko Nurminen, rakennusvalvontayksikön päällikkö vt.
 Porin kaupunki (varapuheenjohtaja)
 Päivi Nurminen, seutujohtaja
 Tampereen kaupunkiseutu
 Jyrki Lappi, maankäyttöjohtaja
 Turun kaupunki
 Raine Mäntysalo professori, Aalto/RYL
 Aarno Kononen, ryhmäpäällikkö, HSL

Alustajat:

Janne Antikainen ja Valtteri Laasonen Mdi (kohta 4.)
 Virpi Pastinen Traficom (kohta 6.)

Verkoston koordinaatio

Tero Piippo, projektipäällikkö, siht.
 Kati-Jasmin Kosonen, erikoissuunnittelija
 Heli Suuronen, projektisuunnittelija

Varalla:

Mikko Nurminen, Porin kaupunki, varapj
 Katja Palonen, johtava asiantuntija, TEM
 Olli Maijala, neuvotteleva virkamies, YM

Anna Saarlo, johtaja, Väylä
 Suvi Jousmäki, ekosysteemin rakentaja,
 Traficom

Markku Aho, rahoituspäällikkö, ARA
 Hanna Dhalmann, ARA

Johanna Vilkkuna, liikenneasiantuntija
 Kalle Sivén, kaupungingeodeetti,
 Joensuun kaupunki

Anna Isopoussu, kaavoitustutkija
 Jyväskylän kaupunki
 Virpi Haverinen, yleiskaavasuunnittelija
 Oulun kaupunki
 Janne Vartia, elinkeinopäällikkö,
 Porin kaupunki

Kaisu Kuusela, seutusunnittelupäällikkö,
 Tampereen kaupunkiseutu

Paula Kesikastari, kaavoituspäällikkö
 Turun kaupunki

Vesa Kanninen, yliopistonlehtori, Aalto/RYL
 Irma Karjalainen, tulosaluejohtaja

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Avattiin kokous klo 10.00, kirjattiin läsnäolijat ja hyväksyttiin esityslista.

2. Edellisen kokouksen (30.10.2020) muistion hyväksyminen

<https://mal-verkosto.fi/wp-content/uploads/2020/11/jakeluun-MAL-verkoston-3010-ohryn-muistio-1.pdf>

Päätösehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy edellisen kokouksen muistion.

Päätös: Hyväksyttiin.

3. Ajankohtaiset asiat (10 min)

Tilannekatsaus hankkeista

- Lähiympäristöjen kehittäminen kaupunkikudosten ja toiminnallisen sekoittuneisuuden näkökulmasta -hanke (MIKSERI, SYKE, kesto 9/2021)
- VN Teas Alue- ja yhdyskuntarakenteen mahdolliset tulevaisuudet osion hankevalmistelu (yhteistyössä Aallon ja SYKKEen kanssa)
- Alueellisesti rajattavat tieliikenteen palvelut ja niiden edellytykset -hanke (Traficom)
- HYMY-hankkeen ajankohtaiset

Seminaarit, työpajat ja muut tapahtumat:

- MIKSERI hankkeen kick off (10.12.2020 klo 12.15 - 14.00)
- HYMY-hankkeen, Kuntaliiton ja MAL-verkoston yhteinen Hyvinvointia ja kestävä kehitystä -webinaari (17.12.2020 klo 12.00 -15.15)

Talouskatsaus

- MAL-verkoston perustoiminnan kustannukset edellisen kokouksen jälkeen

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee katsauksen tiedokseen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

4. MAL-verkoston arvioinnin tulokset (60 min)

Ohjausryhmän edellisessä kokouksessa (30.10.2020 asiakohta 4.) käsiteltiin arvioinnin etenemistä ja käytiin evästyskeskustelu hankkeen saattamiseksi loppuun. Silloin todettiin että hanke tuottaa itsearviointityökalun joka on kevyt, vuosittain toistuva ja ohryn omaakin toimintaa ja kehittämistä tukeva.

Arvioinnin validointityöpaja pidettiin 24.11.2020 ja siihen kutsuttiin mukaan MAL-verkoston ohjausryhmän ja yhteyshenkilöiden ohella keskeisiä sidosryhmän edustajia. Työpajassa esiteltiin itsearviointityökalun prosessikuvauksen ohella arvioinnin keskeisiä tuloksia ja keskusteltiin arviointihavaintojen kautta miten MAL-verkosto on onnistunut toiminnassaan. Onnistumisten ohella tarkasteltiin osioittain myös kehittämisehdotuksia kuinka toimintaa voidaan edelleen parantaa ja miten MAL-verkosto voisi palvella jäsenistöään vielä osuvammin eri painotuksissa.

Työpajassa esitettiin kyselyn ja haastattelujen tuloksena MAL-verkoston tulevaisuuden painotukset. Sen ohella työpajassa täydennettiin tärkeimpiä teemoja ja sisältöjä, joihin MAL verkoston pitäisi jatkossa tarttua.

Työpajan tulokset liitetään MAL-verkoston kokonaisarvioinnin osaksi.

MAL-verkoston rooli tulevaisuudessa on keskeinen asia ja työpajassa tuotiin esille, että verkoston ohjausryhmän on otettava selkeä kanta ja linjattava verkoston rooli ja positiointi aluekehittämisen kentällä. Sen ohella arvioinnissa on noussut esiin monia muita MAL-verkoston toiminnan kehittämisen kannalta oleellisia seikkoja joista ohjausryhmän toivotaan ottavan kantaa. Näitä ovat mm.

- verkoston onnistumiset ja kehittämiskohteiden tunnistaminen
- verkoston strategiset valinnat ja toimintalinjat jatkossa
- verkoston toimintamuotojen keskinäinen painotus sekä priorisointi (hankkeet ja kokeilut, sparraukset jäsenille, tapahtumatuotanto, webinaarit jne.)
= > muutokset toimintatavoissa
- jäsenkuntien ja -seutujen typologisointi ja toimintojen eriyttäminen tarpeita vastaaviksi
- verkoston rakenne, rooli ja positiointi nykyinen vs. tulevaisuus
- ohjausryhmän hyödyntäminen, toiminta ja koostumus jatkossa
- itsearviointityökalun hyödyntäminen
- verkoston brändäys ja viestintä
- koordinaation resurssien suuntaaminen ja priorisointi (aineellinen ja aineeton)

Mdin konsultit Janne Antikainen ja Valtteri Laasonen esittelevät arvioinnin tulokset, jäsenluematriisiin (teemakartoitus) sekä itsearviointityökalun.

Liitteet: Arvioinnin tulosraportti (toimitetaan ennen kokousta).

Päätösehdotus: Ohjausryhmä käy evästyskeskustelun ja ottaa kantaa arvioinnin keskeisiin johtopäätöksiin ja edellä lueteltuihin kehittämisteemoihin.

Päätös: Merkittiin Mdin esitys tiedoksi ja todettiin evästyskeskustelussa mm. seuraavaa:

- MAL-verkoston perusteemat ovat kunnossa, mutta huomiota tulisi kiinnittää myös palveluverkko- (P) ja elinvoimanäkökulman (E) vahvistamiseen sekä uuden kehittämisteeman ja näkökulman mukaanottoon (malpen) sisällä, mikä auttaisi kuntien tulevaisuuteen suuntautumisessa (muukin kuin kestävä yhdyskuntarakenne)
- asunto ja maapolitiikan osalta pitäisi kääntää katse supistuviin alueisiin koska suurin osa MAL-verkoston kunnista/kaupungeista ei kasva, eli uutta suuntaa pitäisi hakea sieltä miten näitä kuntia autetaan.
- MAL-verkoston toimintaa tulisi suunnata lähemmäs käytäntöä, kuntia ja vertaistukea, mutta valtakunnallinen näkökulma on edelleen huomioitava

toiminnassa ja panostettava jatkossakin tietopohjan ja palvelujen kehittämiseen

- verkoston tulisi edelleen olla asiantuntijaverkosto
- olennaista tunnistaa ne asiat mitä juuri tässä ajassa on liikkeellä, jolloin korostuu vuosittainen suunnitelma että ollaan ajan hermolla
- MAL-verkoston tuki valtion isojen kehittämishankkeiden valmisteluun; esim. MRL-uudistus voi tuoda kiinnostavia sisältöjä verkostotyöhön
- tarvitaan myös kuntien keskinäistä sopimista (ilman MAL-sopimusta) missä taloudelliset intressit eivät ole kehittämisen keskiössä (=kaupunkien oma sopimusteema)
- MAL-verkostossa voitaisiin panostaa pienempien ja keskisuurten kaupunkiseutujen ja kevyempien sopimusten tukemiseen (= kaupunkien ja valtion välinen kevyempi sopimusteema)
- MAL-verkoston toiminnan fokuksena on ilmastonmuutos, panostusta myös (COVID-19) sopeutumiseen ja palautumiseen (kuinka elpymisvaroja jaetaan)
- tarvitaan alueiden välisen eriytymisen tarkastelua myös kaupunkiseudun sisällä sekä kestävä kaupunkikehittäminen toiminnan läpileikkaavana teemana
- se miten infrainvestoinnit tukevat ilmastomuutokseen varautumista ja sopeutumista on ehkä toistaiseksi jäänyt vähemmälle, mutta olisi hyvä avata ensi vuonna mitä se oikein tarkoittaa investointien kannalta.

5. MAL-verkoston toiminta- ja taloussuunnitelman 2021 valmistelu (15 min.)

MAL-verkoston koordinaatio on laatimassa v. 2021 toiminta- ja taloussuunnitelmaa. Valmistelun runkona on kolme toisiinsa liittyvää osa-aluetta. Ensiksi toiminnan sisältösuunnittelussa huomioidaan ohjausryhmässä aiemmin hyväksytyt verkoston strategiset painotukset vuosille 2019 - 2022. Toiseksi verkoston arvioinnin tulokset antavat perustaa uudelle toiminta- ja taloussuunnitelmalle. Lisäksi MAL-verkoston koordinaatio käy keskustelukierrokset jäsenalueiden ja toiminnan muiden rahoittajien kanssa.

Teamsin kautta käytävissä neuvotteluissa tarkennetaan jäsenten toiveita ja kehittämistarpeita verkoston koordinaatiolle. Tavoite on, että neuvottelukierros antaa osaltaan suunnan TTS 2021 operatiivisten toimintojen mitoitukselle. Se kirkastaa kokonaistilannetta, minkä verran ja missä muodossa ja millä sisällöillä käytettävissä olevat resurssit huomioiden järjestetään ensi vuonna jäsenille sparraustilaisuuksia sekä tapahtumatuohtantoa (webinaarit, työpajat ja seminaarit) sekä muita toimintoja.

Tarkoituksena on että loppuvuonna ja ensi vuoden alussa toteutettavilla neuvotteluiden jälkeen tehdään lopullinen TTS 2021 ja se hyväksytään ohjausryhmän v. 2021 ensimmäisessä kokouksessa.

Budjetti ja maksusuudet ovat verkoston perustoiminnan osalta samalla tasolla kuin kuluvana vuonna.

Liite: TTS 2021 luonnosversio (täydentyy sidosryhmäkierroksen jälkeen).

Päätösehdotus: Käydään ohjausryhmän toiveet ja evästyskeskustelu TTS 2021 jatkovalmistelusta.

Päätös: Todettiin, että edellisessä kohdassa nousi esiin niitä aiheita mitä webinaareihin ja pyöreän pöydän keskusteluihin ja sparraustoimintaan voisi nostaa esiin. Sopimuksellisuuden edistäminen pienemmällä kaupunkiseuduilla, ilmastotoimiin sopeutuminen sekä alue ja yhdyskuntarakenteen tulevaisuudet ovat teemoja, joita MAL-verkostossa tulisi jatkossakin tarkastella.

Päätettiin, että MAL-verkoston koordinaatio valmistelee päivitetyn TTS 2021 arvioinnin johtopäätösten, ohjausryhmän evästyskeskustelun sekä koordinaation kunta- ja rahoittajakierroksen perusteella ja tuo lopullisen version seuraavaan kokoukseen (26.1.2021) ohjausryhmän päätettäväksi.

6. Valtakunnallinen liikenteen mallijärjestelmä (25 min.)

LVM on antanut Traficomille toimeksiannon rakentaa valtakunnallinen liikenteen mallijärjestelmä. Tavoitteena on laatia eri liikennemuodot (tie, rata, meri) kattava pitkän aikavälin verkollinen henkilö- että tavaraliikenteen ennustemallijärjestelmä.

Nykyinen käytössä oleva liikennemalli ei vastaa LVM:n asettamiin tavoitteisiin eikä sillä voida mm. tarkastella hankkeita tai hankekokonaisuuksia. Valtakunnallisia liikenneennusteita tarvitaan mm. liikennejärjestelmäsuunnittelussa (VLJS) ja sen vaikutusten arvioinnissa, liikenneinvestointien tarveselvityksissä sekä hankearviointien lähtötietoina.

Liikenteen mallijärjestelmän rakentaminen toteutetaan osana LVM:n ja Traficomin yhteistyössä käynnistämää liikennetalouden kehittämisohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on kehittää taloudellisten vaikutusten arvioinnin menetelmiä ja arvioinnissa tarvittavia malleja.

Liikenteen mallijärjestelmä palvelee valmistuessaan koko LVM:n hallinnon alaa, lisäksi sitä tullaan hyödyntämään myös mm. VM:n ja YM:n hallinnonaloilla. Mallijärjestelmästä on tarkoitus tehdä avoin ja sitä tullaan käyttämään laajasti myös liikennealan konsultointiyrityksissä.

Virpi Pastinen Traficomista alustaa aiheesta.

Viiteaineistoa:

Valtakunnallinen liikenteen mallijärjestelmä, Selvitys mallijärjestelmän kehittämisen edellytyksistä ja vaihtoehdoista. Traficomin tutkimuksia ja selvityksiä 8/2020
<https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/Liikenteen%20valtakunnallinen%20mallij%C3%A4rjestelm%C3%A4.pdf>

Päätösehdotus: Merkitään esitys tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

7. MAL-verkoston uusien puheenjohtajien valinta vuodelle 2021

Päätösehdotus: Tehdään ehdotus uusista puheenjohtajista.

Päätös: Ehdotettiin että puheenjohtajaksi valitaan ARAn johtaja Jarmo Linden ja varapuheenjohtajaksi Oulun kaupungin yleiskaavapäällikkö Paula Paajanen. Ehdotus hyväksyttiin.

8. Ensi kevään uudet kokousajat

Uudet kokousajat ovat 26.1.2021 klo 10.00 - 12.30 ja
24.3.2021 klo 10.00 - 12.30. Projektipäällikkö lähettää Teams kalenterikutsut.

9. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 12.00 ja kiitettiin puheenjohtaja Tapio Ojasta ja varapuheenjohtaja Mikko Nurmista kuluneesta vuodesta ja panostuksesta MAL-verkoston toimintaan.

Kokouksen jälkeen pidettiin Teamsilla Lähiympäristöjen kehittäminen kaupunkikudosten ja toiminnallisen sekoittuneisuuden näkökulmasta (MIKSERI) -hankkeen kick off klo 12.15 - 14.00.